

6. Uitvoer

In de meeste gevallen zult u een presentatie af willen spelen op een computerscherm of, met behulp van een **beamer**, op een groot projectiescherm. In sommige gevallen is het echter handig om de presentatie op papier te hebben. In Impress is het zeer eenvoudig om dia's af te drukken: dit gaat op precies dezelfde manier als in Writer.

6.1 Een presentatie afdrukken

De eenvoudigste en snelste manier om een document af te drukken, is met de knop **Afdrukken**. Het hele document wordt dan direct afgedrukt.

Opdracht 6.1 Afdrukken van een document

1. Open het bestand **Print** in de map **Impress** van de **oefenbestanden**.
2. Klik één keer op de knop **Bestand direct afdrukken** .

Er wordt één exemplaar van de presentatie afgedrukt.

3. Laat het bestand open staan voor het vervolg van deze opdracht.

U heeft net één exemplaar van de hele presentatie afgedrukt, maar u kunt ook een deel van de presentatie afdrukken, of meerdere exemplaren. Ook kunt u instellen op welke kwaliteit u wilt afdrukken en of u in kleur of zwart-wit wilt printen.

6.2 Het venster 'Afdrukken'

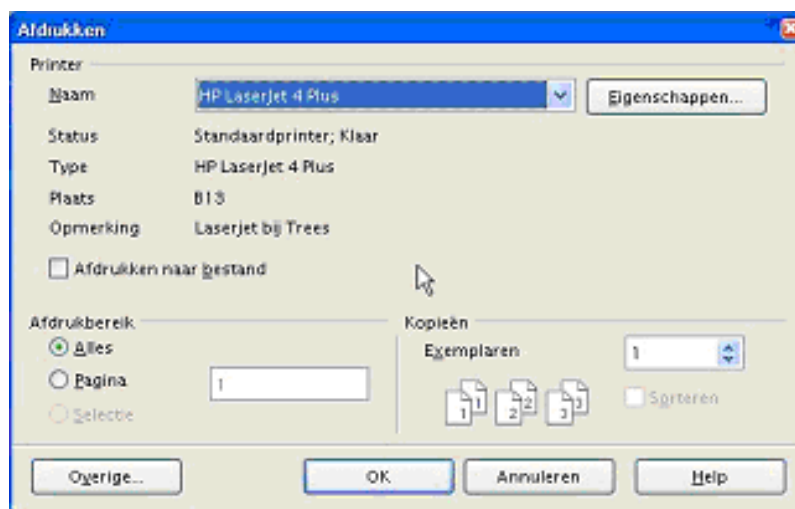
In de volgende opdrachten leert u hoe u de afdrukinstellingen kunt aanpassen. Hiervoor maakt u gebruik van het dialoogvenster **Afdrukken**.

Opdracht 6.1 Afdrukken van een document (vervolg)

4. Kies Bestand, Afdrukken.

Het venster **Afdrukken** wordt geopend.

Hieronder wordt het venster **Afdrukken** per onderdeel uitgelegd.

6.2.1 Eigenschappen van de printer

In het vak **Printer** staat achter **Naam** de gekozen printer. Via het pijltje daarachter kunt u eventueel een andere printer kiezen.

Indien u meerdere printers heeft, moet u er altijd op letten dat de juiste printer geselecteerd is. Als u over één printer beschikt, dan staat deze standaard geselecteerd.

In het dialoogvenster **Afdrukken** kunt bij de **Eigenschappen** van de printer veel instellingen aangeven. U kunt bijvoorbeeld aangeven of u een afbeelding in kleur of in grijswaarden wilt afdrukken. U kunt (meestal) ook kiezen uit een aantal verschillende instellingen van de printer. Zo is er vaak de optie **Concept** of **Economisch** waarbij minder inkt wordt gebruikt voor het afdrukken.

Instellingen van een HP printer

Instellingen van een Canon printer

6.2.2 Afdrukbereik

In het vak **Afdrukbereik** geeft u aan welk deel van het document afgedrukt moet worden.

- Alles:** De hele presentatie wordt afgedrukt.
Pagina: De opgegeven dia's worden afgedrukt.
Selectie: Een geselecteerd gedeelte wordt afgedrukt.

Achter de optie **Pagina** vult u de dianummers in, gescheiden door een komma (bv. 2,4,5,9), of een paginareeks, gescheiden door een streepje (5-9). Gebruik hiertussen geen spaties.

Opdracht 6.1 Afdrukken van een document (vervolg)

5. Vink het rondje voor **Pagina** aan door er één keer in te klikken.
6. Zet de cursor in het witte veld achter **Pagina**.
7. Typ het nummer in van de dia die u wilt afdrukken. Kies voor **dia 3**.
8. Laat het venster **Afdrukken** open staan voor het vervolg van deze opdracht.

6.2.3 Aantal exemplaren

In het venster **Kopieën** kunt u aangeven hoeveel exemplaren u wilt afdrukken.

De optie **Aantal exemplaren** staat standaard op **1**. In de volgende opdracht leert u hoe u dit kunt veranderen.

Opdracht 6.1 Afdrukken van een document (vervolg)

9. Klik op het kleine zwarte driehoekje dat naar boven wijst naast het getal **1**.

De 1 verandert in een 2.

10. Klik nogmaals op het driehoekje.

De 2 wordt een 3.

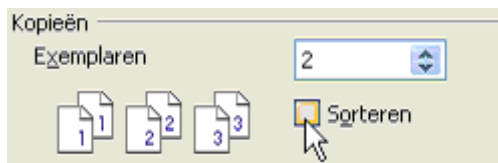
Opdracht 6.1 Afdrukken van een document (vervolg)

11. Door op het driehoekje dat naar beneden wijst te klikken, maakt u van de 3 weer een 2.

Op deze manier kunt u zoveel exemplaren instellen als u wilt. Maar u kunt ook zelf een getal intypen op de plek waar het aantal exemplaren staat aangegeven.

12. Laat het bestand open staan voor het vervolg van deze opdracht.

Indien u meer dan één exemplaar afdrukt, kan het handig zijn om de optie **Sorteren** aan te vinken. De documenten komen dan direct netjes gesorteerd uit de printer.

6.2.4 Afdrukken

U heeft nu alles ingesteld en bent klaar om te gaan afdrukken.

Opdracht 6.1 Afdrukken van een document (vervolg)

13. Klik op de knop om het afdrukken te starten.
14. **Dia 3** van de presentatie wordt afgedrukt.
15. Sluit het bestand of laat het open staan voor de volgende opdracht.

6.3 Sprekersnotities

Wanneer u Impress gebruikt als ondersteuning van een lezing of mondelinge presentatie, gebruikt u vaak aantekeningen. Vooral wanneer uw presentatie veel informatie bevat, is het handig om uw verhaal voor uzelf op papier te zetten, al dan niet in de vorm van steekwoorden.

6.3.1 Sprekersnotities toevoegen

In Impress is het mogelijk om zogenaamde sprekersnotities toe te voegen aan een dia. Deze notities worden niet op het scherm weergegeven tijdens de presentatie. Wanneer aan een dia sprekersnotities zijn toegevoegd, kunt u de dia, inclusief notities, afdrukken. Op deze manier heeft u van iedere dia een afdruk op papier, met daaronder een geheugensteuntje met wat u allemaal wilt vertellen bij die specifieke dia.

Wat is internet?

- Internet is een wereldwijd netwerk van computers.
- Internet is een wereldwijd netwerk, alle computers zijn met elkaar verbonden.

Internet wordt ook wel **Worldwide Web** genoemd.

Internet is een netwerk van verbonden computers.

Sommige grote computers vormen een **mainframe**.

Een computer die als **mainframe** fungeert is direct aangesloten op de grote verbodingslijnen, de **backbones**.

Daarmee kan informatie beïnvloed en het dat later van de computer van iemand anders kan kijken.

Internet wordt wereldwijd gebruikt voor communicatie en de overbrenging van informatie.

Packetswitching

- Packetswitching is het opslaan van berichten in kleine stukjes.
- De afzender van een bericht is Paul Baran.

Packetswitching uitgelegd:

Onder packetswitching gaat het mogelijk om snel en betrouwbaar informatie uit te wisselen tussen computers.

De basis van Packetswitching werd gelegd door Paul Baran, maar hij gebruikte de term zelf niet.

 Bij het maken van sprekersnotities is het altijd verstandig om onderwerpen zo beknopt mogelijk op te schrijven. Hiermee dwingt u uzelf dan als het ware om ook echt te spreken, in plaats van de tekst gewoon van papier voor te lezen. Ook is het lastiger om in één oogopslag te zien wat u precies wilt vertellen als u uitgebreide volzinnen op papier heeft staan.

 Opdracht 6.2 *Sprekersnotities toevoegen*

1. Open het bestand **Print** in de map **Impress** van de **oefenbestanden**.
2. Zorg dat dia 1, **De geschiedenis van het Internet** geselecteerd is.
3. Klik op het tabblad **Notities**, boven het bewerkingsvenster.

In plaats van het bewerkingsvenster komt nu het venster voor sprekersnotities in beeld.

De geschiedenis van internet

Wat is de geschiedenis van internet?

Wat is de geschiedenis van internet?

Wat is de geschiedenis van internet?

Klik om aantekeningen toe te voegen

Opdracht 6.2 Sprekersnotities toevoegen (vervolg)

4. Klik op de tekst **Klik om notities toe te voegen**.
5. Typ de volgende sprekersnotities:

Kort overzicht van wat allemaal wordt besproken
(alleen opnoemen):

Wat het internet is (veel mensen weten niet precies)

Oorsprong van Internet

Groei van Internetgebruik

Technische kant van Internet

6. Klik op dia 2, **Wat is Internet?**
7. Klik op de tekst **Klik om notities toe te voegen**.
8. Typ de volgende sprekersnotities:

Internet wordt ook wel **Wereldwijd Web** genoemd.

Internet is een netwerk van miljoenen computers.

Sommige computers vormen een **knooppunt**.

Knooppunt: computer die direct is aangesloten op de grote verbindinglijnen: de **backbone**.

Backbone: grote "snelwegen" van Internet, duizenden kilometers dikke kabel over hele wereld

Democratisch netwerk betekent niet dat iedereen zomaar in de computer van iemand anders kan kijken.

9. Klik op het tabblad **Tekeningmodus** om weer terug te keren naar de standaard weergave.
10. Sluit het bestand zonder de wijzigingen op te slaan.

6.3.2 Sprekersnotities afdrukken

Wanneer u sprekersnotities heeft toegevoegd aan uw dia's, kunt u de dia's met notities ook afdrukken. Dit gaat echter niet automatisch, u dient voordat u gaat afdrukken aan te geven dat u ook de notities op papier wilt hebben.

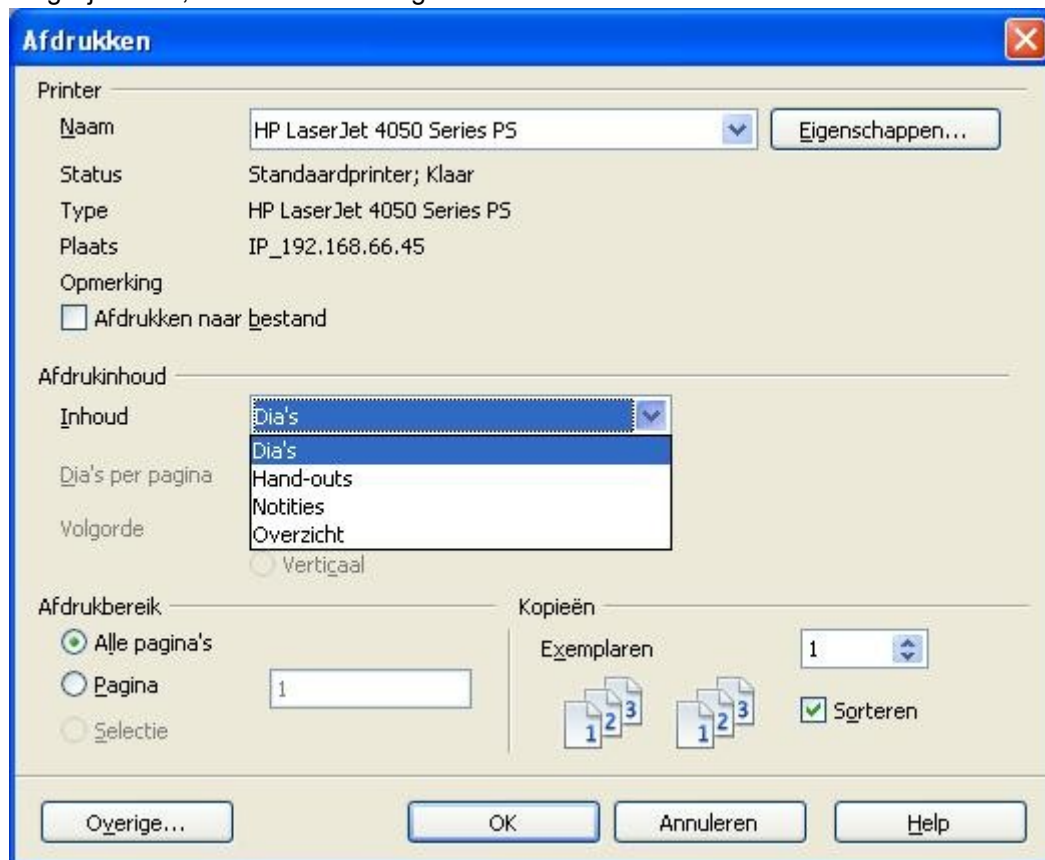
Opdracht 6.3 Sprekersnotities afdrukken

1. Open het bestand **De Geschiedenis van het Internet Notitie** in de map **Impress** van de **oefenbestanden**.
2. Klik op **Bestand, Afdrukken**. Het venster **Afdrukken** verschijnt.

Opdracht 6.3 Sprekersnotities afdrukken (vervolg)

3. Klik op het pijltje aan de rechterkant van het vak achter **Inhoud**. Er verschijnt een lijstje met mogelijkheden; zie deze afbeelding:

4. Kies uit deze mogelijkheden: **Notities** aan, door er in te klikken. Door de optie **Notities** te kiezen gaat u zowel de dia's als de bijbehorende sprekersnotities afdrukken.
5. Klik op **OK**.

De pagina's met dia en sprekersnotitie worden afgedrukt.

6. Sluit het bestand of laat het open staan voor de volgende opdracht.

6.4 De volgorde van dia's wijzigen

Normaal gezien worden de dia's tijdens de presentatie getoond in de volgorde waarin u ze heeft ingevoegd. Natuurlijk kan het gebeuren dat u achteraf besluit om de diavolgorde te veranderen. Dit kan op een aantal manieren.

6.4.1 Volgorde wijzigen via het menu Dia's

De eerste manier om de volgorde van dia's te wijzigen is via het menu **Dia's**, links in het scherm.

Opdracht 6.4 De diavolgorde wijzigen via het menu Dia's

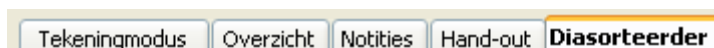
1. Open het bestand **De Geschiedenis van het Internet Notitie** in de map **Impress** van de **oefenbestanden**.
2. Plaats de muisaanwijzer op de eerste dia, **De geschiedenis van het Internet**.
3. Houd de linker muisknop ingedrukt, en sleep de dia één plaats naar beneden, zodat er een zwarte balk tussen de tweede en de derde dia komt te staan.

4. Laat de linker muisknop los en de dia staat nu op de tweede plaats.
5. Zet nu op dezelfde manier de dia **De geschiedenis van het Internet** weer terug op de eerste plaats.
6. Sluit het bestand of laat het open staan voor de volgende opdracht.

6.4.2 De volgorde wijzigen via de Diasorteerder

Een alternatieve manier om de diavolgorde van een presentatie te wijzigen is via het tabblad **Diasorteerder** boven het bewerkingsvenster.

Het voordeel van het venster **Diasorteerder** is, dat het aantal dia's dat tegelijk weergegeven kan worden, groter is dan in het menu **Dia's**.

Opdracht 6.5 De volgorde wijzigen via de Diasorteerder

1. Open het bestand **De Geschiedenis van het Internet Notitie** in de map **Impress** van de **oefenbestanden**.
2. Klik op het tabblad **Diasorteerder**, boven het bewerkingsvenster.

Diasorteerder

Opdracht 6.5 De volgorde wijzigen via de Diasorteerder (vervolg)

In plaats van het bewerkingsvenster verschijnt nu het diasorteervenster.

1 **De geschiedenis van Internet**
Een korte rondleiding door de ontstaansgeschiedenis van het wereldwijde netwerk.
Slide 1

2 **Wat is Internet?**
1) Internet is een wereldwijd netwerk van computers.
2) Internet is een deцентраalisch netwerk; elke computer kan met elke andere computer communiceren.
Slide 2

3 **ARPANet**
• ARPANet werd opgericht in 1969.
• ARPANet werd opgericht door het Amerikaanse leger.
• Het doel van ARPANet was het verbinden van universiteiten en overheidsinstellingen.
Slide 3

4 **Packet switching**
• 'Packet switching' is het opsplitsen van berichten in kleine stukjes.
• De afvinder van packet switching is Paul Baran.
Slide 4

5 **Groei van ARPANet**
Aantal aangesloten computers
Slide 5

3. Plaats de muisaanwijzer op de eerste dia.
4. Houd de linker muisknop ingedrukt en sleep de dia tussen de tweede en de derde dia, zodat de dikke zwarte streep tussen deze dia's staat.
5. Laat de linker muisknop los.

De dia is nu één plaats naar rechts verschoven.

6. Zet nu op dezelfde manier de dia **De geschiedenis van Internet** weer terug op de eerste plaats.
7. Sluit het bestand zonder de wijzigingen op te slaan.
8. Sluit Impress.